DRGANIA I FALE...DYSKRETNIE

Zadania kwalifikacyjne na WWW7

Streszczenie

Za rozwiązanie każdego z zadań można otrzymać 10 punktów. Próg kwalifikacyjny wynosi 50%, czyli 20 punktów. Zadania są trudne, więc próg kwalifikujący na warsztaty może zostać obniżony, także proszę się nie zniechęcać. Rozwiązania zadań, najlepiej w formacie TEX lub PDF, proszę przysłać na adres: MICDAB@ONET.EU Termin wysyłania rozwiązań upływa 5 lipca.

1 ZADANIE

Jeżeli siła jest funkcją położenia, to z matematycznego punktu widzenia II prawo dynamiki Newtona ustala związek między chwilową szybkością zmian szybkości zmian (drugą pochodną) położenia, czyli przyspieszeniem, a położeniem. Jeżeli dla jakiego problemu mechanicznego znamy ten związek oraz inne właciwości ruchu, to możemy wiadomości te wykorzystać do rozwiązania innego problemu, niekoniecznie z mechaniki.

Rozpatrzmy obwód złożony z kondensatora o pojemności C, zawierającego w chwili początkowej ładunek q. Kondensator zwieramy cewką o współczynniku samoindukcji L. Chwilową wartość natężenia prądu łatwo można powiązać z szybkością zmian ładunku Q na okładce kondensatora. Z kolei siła elektromotoryczna samoindukcji w prosty sposób wyraża się przez szybkość zmian natężenia prądu, czyli przez szybkość zmian szybkości zmian ładunku Q. Jeżeli wyrazić napięcie na kondensatorze przez Q i skorzystać z odpowiedniego prawa Kirchoffa dla obwodu, w którym nie ma oporów omowych, to otrzymamy związek między "przyspieszeniem" ładunku a samym ładunkiem. Korzystając teraz ze znanych wiadomości z mechaniki odpowiedz na następujące pytania:

- 1. według jakiego prawa natężenie prądu zależy od czasu?
- 2. ile wynosi okres drgań?
- 3. jaka jest maksymalna wartość natężenia prądu?
- 4. czy możesz ustalić analogię między oporem R (gdyby taki dodać do obwodu szeregowo z L) a pewną dodatkową siłą (jaką?) w odpowiednim problemie mechanicznym?
- 5. czy można tą metodą rozwiązać problem zależności natężenia prądu od czasu w obwodzie złożonym z ogniwa o stałej sile elektromotorycznej E i znikomym oporze wewnętrznym, zwartego cewką o samoindukcji L?

2 ZADANIE

Newton wykazał, że jednorodna kulista warstwa meterii nie wywiera działania grawitacyjnego na ciała położone w obszarze wewnętrznym, przez tę warstwę ograniczonym. Warstwa taka wywiera natomiast działanie grawitacyjne na ciała położone na zewnątrz niej, przy czym jest ono takie, jakby cała masa warstwy była skupiona w jej środku geometrycznym. Wyobraźmy sobie prosty szyb przebijający kulę ziemską wzdłuż osi obrotu. Załóżmy, że Ziemia jest jednorodną kulą oraz że w rozważaniach można pominąć tarcie, opór powietrza, itp.

- 1. Jakim ruchem poruszać się będzie dowolne ciało wpuszczone swobodnie do wylotu szybu przy powierzchni Ziemi? Uzasadniej wywody rachunkiem.
- 2. Z jaką prędkością początkową należałoby wyrzucić to ciało ze środka Ziemi, aby osiągnęło ono jej powierzchnię?
- 3. Załóżmy, że tuż przy pomierzchni Ziemi, równolegle do koła południkowego, leży orbita sputnika. Ciało puszczono swobodnie do szybu w chwili, gdy sputnik przebiegał nad wylotem. Co wcześniej znajdzie się przy przeciwległym otworze: sputnik czy rozważane ciało?
- 4. Czy założenie, że szyb przewiercono wzdłuż osi obrotu Ziemi jest istotne?

3 ZADANIE

Na szczycie dostatecznie wysokiego wieżowca znajduje się winda, do której sufitu przymocowano jeden koniec doskonałej, lekkiej sprężyny o długości około l = 1 m. Na sprężynie zawieszono ciężarek m = 1 kg, co spowodowało wydłużenie sprężyny $\Delta l = 9.81$ cm. W pewnym momencie winda zaczyna spadać z przyspieszeniem 1/2 g (g= 9.81 m/s²). Czas spadania windy wynosi t= π sekund, po czym włącza się hamowanie nadające windzie opóźnienie 1/2 g, aż do jej zatrzymania. Opisz ruch ciężarka na sprężynie. W szczególności opisz, co będzie się z nim działo po zatrzymaniu się windy. Jak zmieni się odpowiedź, gdy czas spadania będzie nieco różny niż π sekund? Wszystkie opory oraz masę sprężyny zaniedbujemy.

4 ZADANIE

Dwa nieduże ciała o masach m_1 i m_2 połączono jednorodną sprężyną o stałej sprężystości k i położono na poziomym gładkim stole. Sprężynę rozciągnięto przez rozsunięcie obu ciał a następnie oba ciała puszczono. Układ zaczął drgać wzdłuż linii prostej. Jakie to są drgania i jaki jest ich okres?

POWODZENIA!